

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 1956, sp. zn. Cz 356/56

Číslo: 15/1957

Právní věta:

Invalidní důchod přiznaný členu jednotného zemědělského družstva podle § 8 odst. 1 vl. nař. č. 46/1952 Sb., o úpravě národního důchodového pojištění členů jednotných zemědělských družstev, osob samostatně výdělečně činných a spolupracujících členů rodin, nezaniká již tím, že pojištěnec přestal být členem družstva.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 14.09.1956

Spisová značka: Cz 356/56

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Družstvo jednotné zemědělské, Důchod invalidní člena JZD

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatel pobíral od 26. září 1953 invalidní důchod podle § 8 odst. 1 vl. nař. č. 46/1952 Sb. Výměrem z 19. ledna 1955 byl mu tento důchod Státním úřadem důchodového zabezpečení odňat proto, že navrhovatel může konat práce v zemědělství, takže již není invalidní podle § 8 odst. 1 uved. vl. nařízení.

Lidový soud v Jihlavě jednaje o opravném prostředku navrhovatele provedl důkaz posudkem krajské posudkové komise důchodového zabezpečení a zjistil na jeho základě, že navrhovatel není již neschopen jakékoli výdělečné činnosti, nýbrž že může konat lehčí práce v zemědělství a činnost řídící. Zamítl proto návrh na další výplatu invalidního důchodu, neboť došel k závěru, že navrhovatel nesplňuje podmínky nároku na tento důchod podle § 8 odst. 1 vl. nař. č. 46/1952 Sb.

Krajský soud v Jihlavě k odvolání navrhovatele doplnil řízení novým posudkem krajské posudkové komise, podle něhož navrhovatel nemůže při svých chorobách konat žádnou tělesnou práci bez ohrožení svého zdraví a řídící práce byl by schopen konat jen s postele. Krajský soud přesto potvrdil však rozsudek lidového soudu a nepřiznal navrhovateli nárok na invalidní důchod, ježto zjistil, že navrhovatel vystoupil z jednotného zemědělského družstva po té, co se stal důchodcem a došel proto k názoru, že nárok na invalidní důchod mu zanikl dnem, kdy přestal být členem družstva. Je názoru, že má-li navrhovatel splněny podmínky nároku na invalidní důchod osoby samostatně výdělečně

činné podle § 19 vl. nař. č. 46/1952 Sb., musí tento nárok znovu uplatnit.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že uvedeným rozsudkem krajského soudu v Jihlavě byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Navrhovateli byl přiznán invalidní důchod družstevníka, poněvadž ke dni nápadu dávky splnil všechny podmínky jeho vzniku podle § 8 odst. 1 vl. nař. č. 46/1952 Sb. a důchod jemu odnímá odpůrce z toho důvodu, že jedna z jeho podmínek, nezpůsobilost k jakékoli výdělečné činnosti, nyní odpadla.

Byl-li podstatou odpůrcova výměru výrok, že se navrhovateli dávka odnímá, nebyl ovšem krajský soud omezen ve své přezkumné činnosti jen na důvody zániku důchodu uplatněné odpůrcem a bylo naopak jeho povinností zkoumat tuto otázku s hlediska všech v úvahu přicházejících ustanovení. Pro jeho názor, že nárok navrhovatele zanikl už tím, že přestal být členem družstva, není však v zákoně podkladu. O povaze důchodu rozhoduje dne jeho nápadu a k jeho zániku může dojít jen při splnění skutečností, které jsou zákonem pro tuto dávku jako důvod zániku stanoveny. Ustanovení § 13 odst. 2 uvedl. vl. nařízení, jehož se krajský soud pro svůj názor dovolává, týká se toliko úpravy pojištění a jeho změny u osob, které přestaly být družstevníky, a nelze je proto vztahovat i na důchody.

Vládní nařízení č. 46/1952 Sb. jedná o zániku důchodu družstevníků v § 12, kde ustanovuje v odstavci třetím, že s výjimkou případů uvedených v předchozím odstavci 1 a 2 platí pro zánik důchodu družstevníka obdobně předpisy o zániku důchodu platné pro důchodce ze zaměstnaneckého pojištění mladších 65 let. Poněvadž v souzené věci nejde o případ odstavce 1 nebo 2, platí pro zánik invalidního důchodu navrhovatele obdobně ustanovení § 91 zák. o nár. poj. Podle ustanovení § 91 odst. 2 zák. o nár. poj., které je vykládacím pravidlem odstavce prvního, zaniká invalidní důchod zahájením činnosti s výdělkem dosahujícím míry v § 63 odst. 3 zák. o nár. poj. uvedené, nebo zvýšením výdělku nad tuto míru, a nebo není-li tu již nepříznivý zdravotní stav podle § 63 cit. zák. Poněvadž toto ustanovení dlužno vyložit obdobně, zaniká invalidní důchod podle § 8 odst. 1 vl. nař. č. 46/1952 Sb., není-li důchodce pro svůj nepříznivý zdravotní stav už neschopen jakékoli výdělečné činnosti, nebo zahájil-li výdělečnou činnost, která ho z dalšího nároku na důchod vylučuje.

Krajský soud vycházejí z jiného názoru na věc se touto otázkou nezabýval a ježto nezjišťoval, jsou-li dány tyto důvody zániku navrhovatelova důchodu, zůstalo řízení neúplným a nemohlo být tudíž podkladem pro správné rozhodnutí věci.